

Sleutel 4: Ontwikkel eigenaarschap bij anderen

Wat is ervoor nodig dat onderwijsprofessionals zelf eigenaar kunnen zijn van de ontwikkeling van het onderwijs, de schoolorganisatie of de eigen professionele ontwikkeling? 'Eigenaarschap' lijkt soms als een toverspreuk rond te gaan in scholen. Maar eigenaarschap is geen toverwoord. Het is vooral een werkwoord. In aansluiting op de drie eerdere tips die we gaven, zoomen we dieper in op het ontwikkelen van eigenaarschap.

1 Eigenaarschap begint bij jezelf

In de vorige editie van sleutel 4 hebben we eigenaarschap uiteengehaald in acht factoren en gesteld dat eigenaarschap bij je zelf begint. Dus bij jou als leraar, onderwijsondersteuner, interne opleider of schoolleider. Je kunt ook een belangrijke rol vervullen in de ontwikkeling van het eigenaarschap bij anderen. Daarbij zijn drie elementen van belang:

- Helderheid over de koers van de school en het team. Is er die helderheid niet, dan moeten onderwijsmensen die verkrijgen en zo nodig ook zelf bijdragen aan de ontwikkeling ervan.
- Duidelijkheid over de professionele ruimte die onderwijsmensen hebben. Die ruimte wordt met elkaar gemaakt, samen met collega's, het hele team, de schoolleiding. Maak afspraken over de concepten, methoden en hulpmiddelen die worden ingezet, in het onderwijs of de ondersteuning daarvan. Bespreek samen welke rollen en taken te vervullen zijn, welke ruimte collega's hebben en welke leidende principes gelden. Bespreek met elkaar en zonodig met belanghebbenden de resultaten van jullie activiteiten en evalueer deze.
- Rollen en taken zijn duidelijk belegd en worden desnoods gepakt. Zorg ervoor dat alle personeelsleden zijn of worden toegerust voor de rollen en taken die ze te vervullen hebben.

2 Zorg voor organisatorische voorwaarden

Om goed onderwijs te kunnen geven, om met elkaar een lerend team te vormen en/of om als school in ontwikkeling te zijn, moeten organisatorische randvoorwaarden vervuld zijn. Dus de juiste middelen, heldere kaders, uitgangspunten en regels, betrokkenheid van belanghebbenden en duidelijke rollen en taken en personeel dat daarin toegerust is. Realiseer je dat zich bij de zorg voor organisatorische randvoorwaarden altijd fricties voordoen. In een echte lerende organisatie durven de betrokkenen deze fricties te omarmen. Waar schuurt het bij jou en hoe pluk je daar de vruchten van?

3 Ben dienstbaar aan anderen

De ontwikkeling van het onderwijs, de schoolorganisatie of van de persoonlijke professionalisering is gebaat bij de betrokkenheid van alle medewerkers. Die betrokkenheid kan bevorderd worden door dienstbaar te zijn aan anderen, of je nu collega-leraar bent, onderwijsondersteuner, interne opleider of schoolleider. Die dienstbaarheid begint met aandacht voor de 'bekommernissen' die de ander heeft.

Bewustwording	Ik heb iets nieuws gehoord, maar ik ben nu te druk met andere prioriteiten	Nodig collega's uit om aan gesprekken en besluitvorming deel te nemen
Informatie	Het lijkt interessant. Ik zou meer willen weten	Geef heldere informatie en laat zien wat de betekenis van veranderingen kan zijn voor de praktijk
Persoonlijk	Ik maak me zorgen over de veranderingen die dit vraagt in mijn werk	Heb aandacht voor de persoonlijke bedenkingen en zorgen en help de ander kleine stappen te maken
Management	Ik maak me zorgen om wat er nodig is om me die nieuwe manier van werken eigen te maken.	Ga in op de hoe- vraag en bied taakgerichte begeleiding. Maak maatjeswerk mogelijk
Consequenties	Ik vraag me af wat de impact op onze leerlingen is	Zorg voor feedback vanuit de praktijk en bied begeleiding naar behoefte
Samenwerking	Ik kijk ernaar uit om onze ideeën met anderen te delen	Creëer gelegenheden om samen te werken en te leren
Hernieuwde focus	Ik zie mogelijkheden voor verbetering van deze nieuwe aanpak	Waardeer de verworvenheden, betrokkenheid en 'drive' om nieuwe stappen te maken. Ga samen na wat jullie verder kan brengen, wat daarvoor nodig is en hoe je dat duurzaam aanpakt.

Masterclasses

Meer inspiratie nodig? In de masterclasses professionaliseringsbeleid onderzoekt dr. Ton Bruining met u wat er al goed gaat met uw professionaliseringpraktijk en hoe u de lat omhoog kunt brengen.

25 september:	Van scholing naar professionalisering
9 oktober:	Professionalisering die werkt, deugt en deugd doet
6 november:	Professionele leercultuur
20 november:	De school als netwerkorganisatie
4 december:	De Next Step voor uw interne huisacademie

Meer informatie en inschrijven:

www.kpcgroep.nl/masterclasses

Ton Bruining en/of zijn collega's zijn u verder graag van dienst, bijvoorbeeld als onderzoeker en adviseur, als procesbegeleider of als projectleider.

Meer weten? Neem contact op met KPC Groep: info@kpcgroep.nl

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen

Infographic over professionalisering:
www.kpcgroep.nl/zevensleutelsvoorprofessionalisering